

Sygn. akt I C 495/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 marca 2021 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Marek Jasiński

Protokolant: Joanna Czyżewska

po rozpoznaniu 26 marca 2021 r. w G.

na rozprawie

sprawy z powództwa Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko D. F.

o zapłatę

oddala powództwo.

Sygn. akt I C 495/19

UZASADNIENIE

Powód Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego D. F. kwoty 923,86 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 12 lipca 2018 r. do dnia zapłaty. Uzasadniając żądanie pozwu powód wskazał, iż 11 listopada 2016 r. miało miejsce zalanie lokalu nr (...) położonego przy ul. (...) w G., stanowiącego własność E. P. i B. P., a przyczyną zalania było rozszczelnienie baterii prysznicowej w lokalu nr (...), stanowiącym własność pozwanego. Poszkodowany zawarł z powodem umowę ubezpieczenia mienia. W ramach likwidacji szkody powód wypłacił poszkodowanemu kwotę 923,86 zł i pozwem dochodził tej kwoty od pozwanego jako sprawcy szkody.

Nakazem zapłaty z 26 sierpnia 2019 r. Sąd Rejonowy Gdańsk–Północ w Gdańsku uwzględnił żądanie pozwu.

Pozwany wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty domagając się oddalenia powództwa. W uzasadnieniu pozwu zgłosił zarzut braku legitymacji biernej po jego stronie.

W dalszym toku postępowania strony popierały zaprezentowane stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

E. i B. P. są współwłaścicielami lokalu mieszkalnego nr (...) położonego przy ul. (...) w G.. Zawarli on z powodem umowę ubezpieczenia tego mieszkania – potwierdzoną polisą nr (...), która obowiązywała w okresie ubezpieczenia od 20 maja 2015 r. do 29 maja 2018 r. Od 2009 r. przedmiotowy lokal użytkowany jest przez ich syna P. P..

Sąsiedni lokal nr (...) przy ul. (...) w G. był własnością K. F..

dowód: kserokopia wypisu aktu notarialnego z dnia 18.08.2006 r.- k.19-21, polisa – k.22-23, wypis aktu notarialnego z dnia 27.05.2008r. – k. 47-53, opis księgi wieczystej – k. 54-58, oświadczenie – k. 62, przesłuchanie pozwanego D.

F. – k. 107-108 w zw. z k.122-123, zeznanie świadka E. P. – k. 108, zeznanie świadka B. P. – k. 108-109 (protokół elektroniczny rozprawy z dnia 01 grudnia 2020 r. k.110), zeznanie świadka K. F. – k. 135-136 (protokół elektroniczny rozprawy z dnia 26 marca 2021 r. k.139).

Do zalania lokalu mieszkalnego nr (...), położonego przy ul. (...) w G. doszło 11 listopada 2016 r. W wyniku zalania uszkodzone zostały cokoły posadzki, które na długości 2 m odpadły razem z farbą i gładzią, powstały także zacieki na ścianie.

W postępowaniu likwidacyjnym likwidator szkody powoda oraz przedstawiciel zarządcy Wspólnoty Mieszkaniowej (...) 22-24” w G. wskazywali jako przyczynę zalania nieszczelność podłączenia baterii prysznicowej w sąsiednim lokalu nr (...), która spowodowała zalanie ściany w mieszkaniu poszkodowanych.

dowód: zgłoszenie szkody – k. 13 - 15 v., pismo powoda z 18 czerwca 2018 r. – k. 17 – 17 v., pismo zarządcy nieruchomości z 25 listopada 2016 r. – k. 18, kosztorys szkód wraz z protokołem szkody – k. 24 – 28 v., dokumentacja zdjęciowa – k. 29 - 31, zeznanie świadka E. P. – k. 108, zeznanie świadka B. P. – k. 108 - 109 (protokół elektroniczny rozprawy z dnia 1 grudnia 2020 r. k.110)

Po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego, decyzją z 30 listopada 2016 r., powód przyznał poszkodowanym odszkodowanie za szkodę w wysokości 923,86 zł. Powyższa kwota została wypłacona 1 grudnia 2016 r.

dowód: pismo Banku (...) S.A. z 1 grudnia 2016 r. – k. 32, decyzja powoda z 30 listopada 2016 r. – k. 33, potwierdzenie przelewu – k. 34

Pismami z: 27 czerwca 2018 r. oraz 17 lipca 2018 r. powód bezskutecznie wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 923,86 zł.

dowód: wezwania do zapłaty – k. 35 - 36

Od 2006 r. do czerwca 2020 r. jedynym właścicielem mieszkania przy ul. (...), które było ubezpieczone, był K. F.. Na bieżąco monitorował stan techniczny mieszkania oraz dokonywał w nim drobnych napraw. W łazience zamontowana była kabina prysznicowa z hydromasażem, która z zewnątrz nie wymagała naprawy i nie było śladów ewentualnych jej przecieków. D. F. od 2007 r. przebywał za granicą, sporadycznie użytkował mieszkanie brata. W dniu zdarzenia nikt nie mieszkał w tym lokalu na stałe.

dowód: przesłuchanie pozwanego D. F. – k. 107-108 w zw. z k.122-123, zeznanie świadka K. F. – k. 135-136 (protokół elektroniczny rozprawy z dnia 26 marca 2021 r. k.139)

Sąd zważył, co następuje

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów przedstawionych przez strony, których autentyczność jest niewątpliwa i nie była przez strony kwestionowana, nie budziła również wątpliwości Sądu.

Nadto Sąd oparł się na zeznaniach świadków E. P., B. P. w zakresie w jakim świadkowie określali skutki i przebieg zalania, położenie zalanego mieszkania oraz miejsca w których pojawiła się woda. Sąd miał jednak na uwadze, iż zeznania ww. świadków odnośnie przyczyn zalania mieszkania, miały charakter ich przypuszczeń i nie znalazły potwierdzenia w materiale dowodowym zebranym w sprawie w tym zwłaszcza w zeznaniach samego pozwanego oraz świadka K. F..

Za wiarygodne natomiast Sąd uznał zarówno zeznania świadka K. F. jak i przesłuchanie pozwanego D. F. na okoliczności dotyczące własności spornego lokalu. W ocenie Sądu zeznania świadka i przesłuchanie pozwanego są spójne i logiczne, nadto wzajemnie się uzupełniają. Znajdują również oparcie w dowodach z dokumentów, w szczególności odpisie z księgi wieczystej.

Nic do sprawy nie wniosły zeznania świadka E. M., gdyż nie potrafiła ona podać żadnych szczegółów dotyczących zalania mieszkania nr (...) przy ul. (...) w G..

W ocenie Sądu powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Podstawę prawną żądania pozwu stanowił przepis art. 828 § 1 k.c. w zw. z art. 415 k.c. Zgodnie z art. 828 § 1 k.c., jeżeli nie umówiono się inaczej, z dniem zapłaty odszkodowania przez ubezpieczyciela roszczenie ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzi z mocy prawa na ubezpieczyciela do wysokości zapłaconego odszkodowania.

Na wstępie należy wskazać, iż, odpowiedzialność cywilna za szkodę spowodowaną zalaniem mieszkania ponoszona jest na zasadzie winy. Wprawdzie kodeks cywilny reguluje, że za szkodę wyrządzoną wyrzuceniem, wylaniem lub spadnięciem jakiegokolwiek przedmiotu z pomieszczenia jest odpowiedzialny (na zasadzie ryzyka) ten, kto pomieszczenie zajmuje, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą zajmujący pomieszczenie nie ponosi odpowiedzialności i której działaniu nie mógł zapobiec, jednakże zgodnie z utrwalonym już orzecnictwem Sądu Najwyższego przepis art. 433 k.c. nie ma zastosowania do odpowiedzialności za szkody spowodowane przelaniem się wody w budynku z lokalu położonego wyżej do lokalu usytuowanego niżej (wyrok SN z 2 marca 2005 r., I CKN 1156/ OSP 2003/1/5).

Przesłankami odpowiedzialności w świetle art. 415 k.c. jest zaistnienie szkody, bezprawność działania sprawcy, wina, związek przyczynowy między działaniem bądź zaniechaniem sprawcy a szkodą. Oznacza to, że za szkodę odpowiada osoba, której zawinione zachowanie jest źródłem powstania szkody. W konsekwencji to powód winien był wykazać szkodę rozumianą jako uszczerbek majątkowy i niemajątkowy oraz winę pozwanego, które uzasadniałyby przyznanie jemu kwoty objętej żądaniem pozwu.

Bezprawnym zachowaniem się będzie więc takie, które stanowi obiektywne złamanie określonych reguł postępowania, czyli będzie sprzeczne z obowiązującym porządkiem prawnym. Przez "porządek prawny" rozumie się nakazy i zakazy wynikające z normy prawnej, ale również nakazy i zakazy wynikające z norm moralnych i obyczajowych, czyli zasad współżycia społecznego.

Przyjmuje się, że bezprawność w rozumieniu reżimu deliktowego jest efektem ogólnego, normatywnego zakazu, skutecznego erga omnes, niewyrządzania sobie nawzajem szkody. Dlatego czyn niedozwolony w znaczeniu art. 415 k.c. może mieć miejsce tylko wtedy, gdy sprawca szkody naruszył obowiązek powszechny, ciężący na każdym. Wskazać też trzeba, że okolicznością wyłączającą bezprawność jest m.in. działanie w granicach ustawowo przyznanym uprawnień (patrz cyt. wyżej Komentarz).

Zgodnie natomiast z treścią art. 17 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali za zobowiązania dotyczące nieruchomości wspólnej odpowiada wspólnota mieszkaniowa bez ograniczeń, a każdy właściciel lokalu – w części odpowiadającej jego udziałowi w tej nieruchomości. Stosownie zaś do treści art. 61 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane, właściciel lub zarządca obiektu budowlanego jest obowiązany: utrzymywać i użytkować obiekt zgodnie z zasadami, o których mowa w art. 5 ust. 2, oraz zapewnić, dochowując należytej staranności, bezpieczne użytkowanie obiektu w razie wystąpienia czynników zewnętrznych oddziaływujących na obiekt, związanych z działaniem człowieka lub sił natury, takich jak: wyładowania atmosferyczne, wstrząsy sejsmiczne, silne wiatry, intensywne opady atmosferyczne, osuwiska ziemi, zjawiska lodowe na rzekach i morzu oraz jeziorach i zbiornikach wodnych, pożary lub powodzie, w wyniku których następuje uszkodzenie obiektu budowlanego lub bezpośrednie zagrożenie takim uszkodzeniem, mogące spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia lub środowiska.

W niniejszej sprawie bezspornym był fakt zaistnienia szkody, jak również fakt wypłacenia przez powoda odszkodowania osobie poszkodowanej. Pozwany zakwestionował jednak istnienie roszczenia przeciwko niemu, w szczególności to, aby był on odpowiedzialny za powstanie szkody, a tym samym powód winien był tę jego

odpowiedzialność udowodnić. Zgodnie z treścią przepisów art. 232 k.p.c. i art. 6 k.p.c. in fine to strony mają obowiązek wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Sąd może dopuścić dowód z urzędu, ale nie ma takiego obowiązku. Jest to wyrazem zasady, iż to strony powinny być zainteresowane wynikiem postępowania oraz że to strony dysponują przedmiotem postępowania m.in. poprzez powoływanie i przedstawianie Sądowi wybranych przez siebie dowodów. W niniejszej sprawie powód całkowicie zignorował obowiązek nałożony przez cytowane przepisy. Samo zaprzeczenie okolicznościom dokonane przez stronę procesową wywołuje ten tylko skutek, że istotne dla rozstrzygnięcia sprawy stają się sporne i muszą być udowodnione. W razie ich nie udowodnienia sąd oceni je na niekorzyść strony, na której spoczywał ciężar dowodu, chyba że miał możliwość przekonać się o prawdziwości tych twierdzeń na innej podstawie.

Powód nie podolał powyższemu obowiązkowi – nie zaoferował żadnych środków dowodowych, z których wynikałoby, iż to pozwany jest odpowiedzialny za powstanie szkody, a zwłaszcza, iż jest właścicielem spornego lokalu, na którym ciążył obowiązek utrzymania we właściwym stanie instalacji wodno-kanalizacyjnej. Z. przez powoda jako świadek między innymi na okoliczność przyczyn zalania mieszkania i odpowiedzialności za szkodę z dnia 11 listopada 2016 r., E. M. zeznała, że nie wie, dlaczego doszło do zalania. Poszkodowani E. P. oraz B. P. , których przesłuchania powód domagał się również celem ustalenia w szczególności osób odpowiedzialnych za wyrządzenie szkody, podali, że nie byli naoczniymi świadkami zalania mieszkania, a jedyne informacje posiadali od swojego syna, który użytkuje to mieszkanie.

W ocenie Sądu powód nie udowodnił, by do awarii doszło z winy pozwanego. Nade wszystko powód nie udowodnił, że to właśnie pozwany D. F. posiada legitymację bierną w niniejszym procesie.

Należy podkreślić, że posiadanie przez strony legitymacji czynnej i biernej w procesie jest przesłanką zasadniczą, od której istnienia uzależniona jest możliwość uwzględnienia powództwa, a jej brak, zarówno w postaci czynnej jak i biernej, prowadzi do wydania wyroku oddalającego powództwo. Wskazać należy, że legitymacja procesowa to uprawnienie do poszukiwania ochrony prawnej w konkretnej sprawie. Legitymację bierną należy wiązać z osobą pozwanego w procesie. Legitymacja bierna uzasadnia występowanie w procesie w charakterze pozwanego. Legitymacja procesowa to zatem uprawnienie konkretnego podmiotu (legitymacja czynna) do występowania z konkretnym roszczeniem przeciwko innemu oznaczonemu podmiotowi (legitymacja bierna) wypływająca z prawa materialnego. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 grudnia 2012 r., w sprawie III CZP 83/12 wskazał, że legitymacja materialna, a więc posiadanie prawa podmiotowego lub interesu prawnego do wytoczenia powództwa stanowi przesłankę materialną powództwa, a jej brak stoi na przeszkodzie udzieleniu ochrony prawnej. Brak legitymacji materialnej (czynnej lub biernej) skutkuje co do zasady oddaleniem powództwa. W sytuacji, gdy legitymacja materialna i procesowa zespalają się, oddalenie powództwa następuje w istocie z braku legitymacji materialnej, którego rezultatem jest także brak legitymacji procesowej, będący wtórną przyczyną oddalenia powództwa. Legitymacja procesowa jest zawsze powiązana z normami prawa materialnego.

W realiach niniejszej sprawy i ustalonego stanu faktycznego wskazać należy, iż w dniu wystąpienia szkody w lokalu nr (...) przy ul. (...) w G. jedynym właścicielem lokalu nr (...) przy ul. (...) w G. był K. F. – brat pozwanego. Na powyższe wskazują nie tylko zeznania świadków, ale także pozwanego, który nie użytkował przedmiotowego lokalu w czasie wystąpienia szkody. Uznać zatem należy, iż pozwany D. F. nie posiada legitymacji biernej w niniejszej sprawie, gdyż to na właścicielu lokalu spoczywał obowiązek utrzymania wewnętrznych instalacji w odpowiednim stanie technicznym.

Konkludując, Sąd po wszechstronnym rozważeniu zebranego materiału stwierdził, że strona powodowa w niniejszym postępowaniu oparła twierdzenia wyłącznie na twierdzeniach nieudowodnionych i tym samym nie wykazała zasadności zgłoszonego roszczenia, a zwłaszcza tego, że to pozwany był właścicielem spornego lokalu. Skuteczne wywodzenie uprawnienia do żądania od pozwanego zapłaty kwoty 923,86 zł wymagało od strony powodowej udowodnienia ponad wszelką wątpliwość, że to pozwany ponosi odpowiedzialność za szkodę z dnia 11 listopada 2016 r. Przesłanką regresu jest bowiem, obok powstania szkody w dobrach ubezpieczającego lub ubezpieczonego wskutek zajścia wypadku ubezpieczeniowego oraz wypłaty odszkodowania na rzecz poszkodowanego, istnienie podmiotu prawa cywilnego odpowiedzialnego za szkodę, niebędącego stroną stosunku ubezpieczenia na zasadzie

odpowiedzialności deliktowej uregulowanej w art. 415 i n. k.c. Strona powodowa w żaden sposób nie udowodniła okoliczności, na które powoływała się w toku postępowania, w szczególności strona powodowa nie wykazała, że to pozwany ponosi odpowiedzialność za szkodę. Strona pozwana, w świetle zaoficerowanego materiału dowodowego, nie może zatem ponosić odpowiedzialności za skutki zdarzenia z dnia 11 listopada 2016 r., po jej stronie zatem brak jest legitymacji procesowej biernej, dlatego Sąd oddalił powództwo.

Sygn. akt I C 495/19

ZARZĄDZENIE

Dnia 13 kwietnia 2021 r.

1. (...)

2. (...)

3. (...)

SSR Marek Jasiński